

NORAKSTS
Lieta Nr.130032218
Lietvedības Nr.1-0322-18/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 2.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Millere,
ar tiesas sēžu sekretāri J.Paļujinu,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu,
attiecībā pret Sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „B Lounge”, reģistrācijas numurs
40203049717.

Aprakstošā daļa

2018.gada 2.februārī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirkņa Kārtības policijas nodaļas (turpmāk – VP RRP RCI KPN) inspektore sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PC 317963 (turpmāk – Protokols), attiecībā pret SIA „B Lounge” (turpmāk - Sabiedrība). Protokolā norādīts, ka 2017.gada 14.maijā, plkst. 00.10, veicot pārbaudi Sabiedrības bārā „B Lounge” Rīgā, Blaumaņa ielā 21, tika konstatēts, ka bāra telpās publiski tika atskanota mūzika bez attiecīgās licences līguma, kā arī par ieeju bārā tika pieprasīta un ieturēta ieejas maksa. Norādīts, ka pārkāpta Autortiesību likuma 52.panta pirmā daļa, Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma 28.panta pirmā daļa.

Izdarītais administratīvais pārkāpums kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 155.⁸panta par autortiesību vai blakustiesību pārkāpšanu.

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana, saskaņā ar Latvijas APK 213.pantu, ir pakļauta tiesai.

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana ir pakļauta tiesai.

2018.gada 19.februārī tiesā saņemts biedrības “Latvijas Izpildītāju un producentu apvienība” (turpmāk – LaiPA) pieteikums par atzīšanu par cietušo, kurā norādīts, ka tiesību kolektīvā administrēšana ir sistēma, ar kuras palīdzību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kā daudzu tiesību īpašnieku pārstāvis, kopēji administrē tiesības - uzrauga, iekasē un sadala iekasēto atlīdzību tiesību īpašniekiem. Starptautiskajos līgumos, Bernes konvencijas 11.bis panta 2.paragrāfs, 13.panta 1.paragrāfs, kā arī Romas konvencijas 12.pants principā paredz tikai tiesību kolektīvo administrēšanu un precizē, ka konvenciju dalībvalstis var noteikt nosacījumus ekskluzīvo tiesību īstenošanai. Eiropas Savienības direktīvas līdz šim konkrēti nedod vadlīnijas administrēšanai, tikai nosaka, kādas tiesības vai darbus administrēt kolektīvi. Līdz ar to katras valsts iekšēja kompetence ir noteikt kādas tiesības un kādā veidā tiek administrētas kolektīvi. Tiesību īpašniekiem tiesību kolektīvā administrēšana nodrošina tiesību efektīvu aizsardzību, jo, ne autori, ne izpildītāji un fonogrammu producenti nevar nodrošināt atsevišķu vienošanās par darbu izmantošanu noslēgšanu ar katru izmantotāju (piemēram, Latvijā ir apmēram 44 000 uzņēmumu, kuros tiek izmantotas fonogrammas). Attiecīgi, arī konstatējot pārkāpumu, tiesību subjekts nevar īstenot savu tiesību aizsardzību, jo nevarētu adekvāti aizstāvēt savas tiesības un saņemt atbilstošu juridisko palīdzību. Tieši šo iemeslu dēļ vairākumā valstu kolektīvi

tieku administrēta muzikālu darbu publiska izpildīšana un raidīšana. Visām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām raksturīgas četras pamata funkcijas: darbu vai fonogrammu lietošanas atļauju izsniegšana; atlīdzības iekasēšana; iekasētās atlīdzības sadale tiesību īpašniekiem; pārstāvēto tiesību īpašnieku tiesību aizsardzība. Lai pilnvērtīgi realizētu savas funkcijas un likumā noteiktos pienākumus, kolektīvā pārvaldījuma organizācijai ir jābūt attiecīgām pilnvarām, kuras tā iegūst līguma vai likuma celā. LaIPA ir biedrība, kurā apvienojušies izpildītāji un fonogrammu producenti, lai kolektīvi (kopīgi) administrētu savas tiesības - vienotos ar fonogrammu izmantotājiem par maksājamo atlīdzību, to iekasētu, sadalītu un izmaksātu tiesību īpašniekiem, kā arī veiktu citas funkcijas. 2004.gada 21.jūlijā Latvijas Republikas Kultūras ministrija izsniegusi LaIPA atļauju veikt izpildītāju un fonogrammu producentu tiesību kolektīvo pārvaldījumu. Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma 3. panta otrs daļas 1.punkts nosaka, ka blakustiesību subjektu mantiskās tiesības attiecībā uz publisku izpildījumu un 7.punkts - komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu tiek administrētas tikai kolektīvi. Līdz ar to LaIPA tiesiskajās attiecībās ar Sabiedrību, ir tiesīga pārstāvēt pilnīgi visus izpildītājus un fonogrammu producentus uz Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma pamata. Fonogrammas (mūzikas ieraksta), kura tiek atskānota uzņēmuma publiski pieejamās telpās neatkarīgi no mūzikas atskānošanas avota (CD, DVD, radio, TV, internets), tapšanā piedalās ne tikai autors, kas rada tekstu un mūziku, bet arī izpildītājs/-i, kas to dzied, spēlē vai deklamē, un fonogrammas producents (mūzikas ierakstu kompānija), kas ir organizējis un finansējis fonogrammas tapšanu - šiem tiesību īpašniekiem saskaņā ar Autortiesību likuma 52.pantu ir tiesības saņemt atlīdzību par komerciālos nolūkos publicētas (izdotas) fonogrammas izmantošanu. Attiecībā uz 52.pantā minētajām tiesībām Autortiesību likumā ir noteikts obligātais kolektīvais pārvaldījums, kas nozīmē, ka tiesību subjekts (izpildītājs un fonogrammu producents) pats nevar individuāli vērsties pie izmantotāja un pieprasīt sev pienākošos atlīdzību par fonogrammas izmantošanu, bet var šo savu tiesību realizēt tikai caur kolektīvā pārvaldījuma organizāciju. Saskaņā ar Autortiesību likuma 52.pantu izpildītājiem un fonogrammu producentiem ir tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību par komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu. Autortiesību likuma 52.panta otrā daļa noteic, ka dokumentam, kas apliecinā tiesību ievērošanu, jāatrodas pie izmantotāja fonogrammu izmantošanas brīdī, bet saskaņā ar Autortiesību likuma 68.panta pirmās daļas 6.punktu atlīdzības nesamaksāšana par komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu ir uzskatāma par blakustiesību pārkāpumu. Līdz ar to Sabiedrības, darbībā, brīdī, kad VP darbinieki 2017.gada 21.septembrī veica pārbaudi, bija konstatējams Autortiesību likuma 52.panta otrs daļas pārkāpums, jo Sabiedrībai pārkāpuma konstatēšanas brīdī nebija dokumentu, kas apliecinātu, ka Sabiedrība ievēro izpildītāju un fonogrammu producentu tiesības uz taisnīgu atlīdzību. Arī līdz šim brīdim Sabiedrība nav sazinājusies ar LaIPA, lai noslēgtu līgumu par maksājamo atlīdzību ar LaIPA. Saskaņā ar Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma 4.panta pirmo daļu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas izveidošanu, darbību, reorganizāciju un likvidāciju regulē Biedrību un nodibinājumu likums, ciktāl Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likums nenosaka citādi. Iepriekš, līdz 2017.gada 8.novembrim LaIPA pārvaldes institūcijas bija kopsapulce un valde, bet saskaņā ar 2017.gada 8.novembra kopsapulces lēmumu, tā ir biedru kopsapulce, padome un izpilddirektors (valde). Padomi ievēl kopsapulce, un viena no padomes (iepriekš -valdes) funkcijām ir izstrādāt un apstiprināt izpildījuma fiksāciju un fonogrammu izmantošanas tarifus. Tieši izpildītāji un fonogrammu producenti apzinās ieguldītā darba, tehnikas un citu resursu apjomu, kas nepieciešams, lai ierakstītu fonogrammu, kā arī tikai viņi ir tiesīgi noteikt, kādu atlīdzību tie vēlas saņemt par savu īpašuma izmantošanu. Nemot vērā minēto, LaIPA ir noteikusi kārtību, kādā aprēķināma atlīdzība publiskā izpildījuma vietās. Nemot vērā minēto, ir redzams, ka jebkuram mūzikas izmantotājam, tai skaitā Sabiedrībai ir jāmaksā par blakustiesību subjektiem atlīdzība. Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likuma 3. panta otrs daļa nosaka, ka autortiesību un blakustiesību subjektu mantiskās tiesības tikai kolektīvi tiek administrētas attiecībā uz publisku izpildījumu, ja tas notiek izklaides vietās restorānos, bāros, klubos, kafejnīcās, veikalos, viesnīcās un citās tamlīdzīgās vietās un komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu. Tātad likumdevējs ir likumā skaidri noteicis mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju uzdevumus un tiesības, kā ar to, ka attiecībā uz augstāk minētajiem izmantošanas veidiem blakustiesību subjektu mantiskās tiesības tiek

administrētas tikai kolektīvi. Līdz ar to, attiecībā uz publisko izpildījumu un komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu nav attiecināma blakustiesību subjekta izvēles brīvība īstenot savas tiesības personīgi vai ar kolektīvā pārvaldījuma organizācijas starpniecību. Uz šiem diviem izmantošanas veidiem nav pat svarīgi vai attiecīgā persona ir noslēgusi vienošanos ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju - likums tieši uzliek pienākumu kolektīvā pārvaldījuma organizācijai administrēt šīs tiesības tikai kolektīvi un iekasēt atlīdzību par šo tiesību izmantošanu. Pamatojoties uz minēto, jebkuram visu komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantotajam ir pienākums veikt atlīdzības maksājumus par fonogrammu izmantošanu un publisko izpildījumu bez izpēmuma. Kā norādījusi LR Kultūras ministrija savā 2013.gada 28.decembra vēstulē: „.... komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu publiskai atskaņošanai nepieciešams maksāt atlīdzību biedrībai LaIPA. Cita organizācija vai uzņēmums nav tiesīgs fonogrammu producentu un izpildītāju vārdā sniegt atlauju komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu publiskai izpildīšanai”. Neizpildot Autortiesību likuma prasības par atlīdzības iekasēšanu izpildītājiem un fonogrammu producentiem, LaIPA ir nodarīts mantisks kaitējums, jo: 1) netiek apzināti blakustiesību subjekti, kuru mūzika tiek atskaņota; 2) netiek iekasēta atlīdzība attiecīgajiem blakustiesību subjektiem. Nemot vērā minēto un pamatojoties uz Latvijas APK 261.pantu, lūdz pieņemt pieteikumu un atzīt LaIPA par cietušo administratīvā pārkāpuma lietā 130032218.

Tiesas sēdē LaIPA tika atzīta par cietušo administratīvā pārkāpuma lietā.

Sabiedrības pārstāvis uz lietas izskatīšanu, kas tika nozīmēta 2018.gada 26.februārī neieradās un par neierašanās iemesliem nepaziņoja.

Saskaņā ar Latvijas APK 260.panta otro daļu, personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir tiesības piedalīties lietas izskatīšanā.

Sabiedrībai par lietas izskatīšanas laiku un vietu tika savlaicīgi paziņots, ievērojot Latvijas APK 268.¹ panta nosacījumus. Sabiedrības pārstāvis uz lietas izskatīšanu neieradās, kā arī no tās nav saņemts lūgums atlīkt lietas izskatīšanu, līdz ar ko, tiesa secina, ka Sabiedrība nevēlas izmantot savas tiesības piedalīties lietas izskatīšanā, tādēļ nolēma lietu izskatīt bez Sabiedrības pārstāvja piedalīšanās.

Motīvu daļa

Latvijas APK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Latvijas APK 243.panta pirmā daļa paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā.

Latvijas APK 243.panta piektā daļa paredz, kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. No minētā panta astotās daļas izriet, ka iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.¹ pantu pierādīšanas līdzekļi administratīvā pārkāpuma lietā ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; personu liecības; eksperta atzinums; kompetentās institūcijas atzinums; dokumenti, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; elektroniskie pierādījumi; procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; lietiskie pierādījumi.

Latvijas APK 37.panta pirmā daļa nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

Latvijas APK 238.¹ panta pirmā daļa nosaka, ka saņemot ziņas, kuras norāda uz iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, šā kodeksa 247.pantā minētās personas triju darba dienu laikā pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu vai par atteikšanos uzsākt

administratīvā pārkāpuma lietvedību (šā kodeksa 238.² un 239.pants), vai par materiālu pārsūtīšanu pēc piekritības. Lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu var pieņemt, arī sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu vai fiksējot to rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka no lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā uzsākta 2017.gada 14.maijā, fiksējot to rezolūcijas veidā. Savukārt Protokols sastādīts tikai 2018.gada 2.februārī, bet lieta saņemta tiesā 2018.gada 7.februārī, tas ir kad pagājuši jau vairāk kā astoņi mēneši no lietvedības uzsākšanas. No lietas materiāliem nav izsecināms, kādēļ lietvedības veikšanai, līdz Protokola sastādīšanai un lietas nodošanai tiesai, bija nepieciešams tik ilgs termiņš, jo kā redzams no lietas materiāliem, tad pārsvarā visi dokumenti ir sastādīti 2017.gada maijā, bet atbilde no LaIPA, par to ka Sabiedrībai nav noslēgts līgums ar LaIPA par maksājamo atlīdzību izpildītājiem un fonogrammu producentiem, saņemta jau pagājušā gada 2017.gada septembrī. Lietas materiāli tiesā saņemti 2018.gada 7.februārī, lietas izskatīšana nozīmēta 2018.gada 26.februārī, tas ir, Latvijas APK 289.¹⁶panta trešajā daļā noteiktajā termiņā, kas nosaka, ka tiesnesis izskata lietu 30 dienu laikā no lietas ierosināšanas dienas.

Atbilstoši Latvijas APK 37.panta ceturtajai daļai, ja lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeidz, ja deviņu mēnešu laikā no administratīvā pārkāpuma lietas uzsākšanas dienas nav pieņemts lēmums par soda piemērošanu.

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka no tiesai nosūtītajiem lietas materiāliem izdarāms secinājums, ka ir iestājušies Latvijas APK 37.panta ceturtās daļas nosacījumi, kad iestājies noilgums administratīvā pārkāpuma lietā, jo tiesas ieskatā lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā veikta nepamatoti ilgu laika posmu, lietu nododot tiesai neilgi pirms noilguma iestāšanās administratīvā pārkāpuma lietā. Savukārt, lai ievērotu noteiktos termiņus kādā lietas dalībniekiem ir paziņojams par lietas izskatīšanas laiku un vietu, tiesai bija liegtas iespējas lietu izskatīt pirms iestājās noilgums administratīvā pārkāpuma lietā.

Saskaņā ar Latvijas APK 239.panta 7.punktu, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi.

Rezolutīvā daļa

Novērtējot lietas apstākļus, izdarītā pārkāpuma raksturu, pamatojoties uz Latvijas APK 7., 155.⁸, 213., 239.panta 7.punktu, 243.-244., 272., 274., 275., 276., 289.⁶, 289.⁷, 289.¹⁶, 289.¹⁷, 289.¹⁸ un

nosprieda

lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā attiecībā pret SIA „B Lounge”, reģistrācijas numurs 40203049717, par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.⁸pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2018.gada 2.martā.

Tiesnese

paraksts

I.Millere

NORAKSTS PAREIZS.

Tiesnese

Rīgā, 02.03.2018.

I.Millere

